

Trygg vård. Rätt prioriteringar. Norrbotten först.

Region Norrbotten
Sjukvårdspartiet
Strategisk plan 2027-2029

Innehållsförteckning

Förord	4
Vision och värdegrund	5
Omvärldsanalys – Norrbotten i förändring	6
Geopolitik och säkerhetsläge	6
Grön industrialisering.....	6
Demografiska utmaningar	6
Ekonomisk plan och ansvarstagande	7
Patienträttigheter, vårdgaranti och informationsplikt	8
Vårdgarantin i dag.....	8
Sanktioner och ansvar när vårdgarantin inte uppfylls.....	9
Ökad tillgänglighet och vårdproduktion	10
Datadriven produktionsplanering	10
Vad är datadriven produktionsplanering (DPP)?	10
Erfarenheter från andra regioner och vårdssystem	10
Sjukvårdspartiets PKS-program för Norrbotten.	11
Fem fullvärdiga sjukhus	12
Modern medicinsk teknik	12
Onkologiskt centrum	12
Gränslös vård – Vård över gränserna.....	12
Det arktiska sjukhuset i Kiruna – En nationell nödvändighet	13
Varför behöver Kiruna ett arktiskt akutsjukhus?	13
Kiruna nya sjukhus - Kravspecifikation:.....	13
Nato, totalförsvaret och arktisk beredskap	14
Specialiserad vård	15
Psykiatri – Prioriterat krisområde	15
Kvinnosjukvård	15
Strokevård och rehabilitering.....	16
Palliativ vård – Ett värdigt avslut på livet	16
Primärvård och nära vård	17
Egenmonitorering och digitala vårdkontakter	17
Utvecklad hemvård och vård i hemmiljö	17
En starkare primärvård.....	17
Filialer och servicepunkter	18
Kalix – En hälsocentral räcker inte	18
Folkhälsa	19

Förebyggande vård	19
Familjecentraler	19
Psykisk hälsa och suicidprevention	20
Samordning mellan vårdnivåer	20
Tandvård – En viktig del av folkhälsan	20
Medarbetare och kompetensförsörjning.....	22
Löne- och anställningsvillkor	22
Skifttillägg för all skiftarbetande personal	22
Tydliga karriärvägar och kompetensutveckling	22
Specialistutbildning för sjuksköterskor	23
Internationell rekrytering	23
Minska beroendet av inhyrd personal	23
Regional rättvisa och utveckling	24
Infrastruktur och kollektiv trafik	24
Hållbar utveckling.....	24
Kultur	25
Civilt försvar och beredskap	26
Energiberedskap och självförsörjning	26
IT-säkerhet	26
Särskilda uppdrag 2027–2029	28
Ekonomisk styrning och långsiktig hållbarhet	29
Långsiktigt ekonomisk planering (LPIK)	29
Pensionssystem och finansiella skulder	29
Statsbidrag och utjämningsystemet.....	29
Balanskrav och resultatutjämningsreserv (RUR).....	30
Budget och ekonomiska ramar 2027–2029	31
Regionens ekonomiska förutsättningar.....	31
Resultatbudget.....	32
Förändringar jämfört med strategisk plan 2026–2028	33
Balansbudget	34
Finansieringsbudget	34
Investeringar.....	35
Risikanalys	35
Bilaga 1 – Förtydligande strategiska mål	36

Förord

Norrbotten befinner sig i en historisk brytningstid där den gröna industrialiseringen förändrar länet i grunden. Natomedlemskapet och det förändrade säkerhetsläget ställer nya och högre krav på sjukvård, beredskap och regional utveckling. Samtidigt står Region Norrbotten inför betydande ekonomiska utmaningar med växande underskott, långa vårdköer, minskad tillit till vården samt stora svårigheter att rekrytera och behålla personal.

Med denna bakgrund presenterar Sjukvårdspartiet en strategisk plan för framtidens Norrbotten, en plan som förenar ekonomiskt ansvarstagande med offensiva satsningar på vårdproduktion, personal, patienträttigheter, regional utveckling och trygghet i hela länet. Sjukvårdspartiets utgångspunkt är enkel; alla människor i Norrbotten ska kunna känna trygghet i att vård, omsorg och samhällsservice fungerar oavsett var i länet man bor.

Norrbottens unika förutsättningar med långa avstånd samt en gles befolkning över en mycket stor yta ställer särskilda krav på tillgången till samhällsservice och hälso- och sjukvård. I ett land där välfärden ska vara likvärdig för alla är skillnaderna tydliga. Trots att Norrbotten bidrar starkt till Sveriges ekonomi upplever många invånare att samhällsservicen inte motsvarar rimliga förväntningar.

Det krävs en stark och tillgänglig primärvård samt en sjukvård som människor känner förtroende för. För att vården ska kunna utvecklas och säkras långsiktigt måste personalens arbetsvillkor förbättras och kompetensförsörjningen stärkas. Sjukvården måste samtidigt vara rustad att möta både vardagens behov och de krav som ställs vid höjd beredskap och kris.

Regionens utveckling ska ske med respekt för Norrbottens unika förutsättningar. Långa avstånd, ett tufft klimat och stora glesbygdsområden kräver andra lösningar än de som fungerar i storstadsregionerna. Det ställer krav på decentraliserad verksamhet och därför behövs en politik som utgår från hela länets behov och förutsättningar.

Sjukvårdspartiet sätter hela Norrbotten först.

Kenneth Backgård, Gruppledare Sjukvårdspartiet

Vision och värdegrund

Tillsammans för Norrbotten

Region Norrbotten finns till för alla människor som bor, lever och verkar i länet; kvinnor, män, flickor, pojkar och icke-binära personer med olika bakgrund, behov och livsvillkor. Verksamheten ska präglas av jämlikhet, jämställdhet och god tillgänglighet, där varje människa bemöts med respekt och ges likvärdiga möjligheter till vård och stöd. Regionens arbete ska utgå från invånarnas behov, förväntningar och rätt till insyn. Därför är öppenhet, ansvarstagande och tydlig kommunikation grundläggande principer för styrningen av Region Norrbotten. Beslut ska vara begripliga, transparenta och möjliga att följa upp utifrån vilken nytta de skapar för invånarna och samhället i stort.

Hälso- och sjukvården i Norrbotten ska vila på den etiska plattformens grundläggande principer: människovärdesprincipen, behovs- och solidaritetsprincipen samt kostnadseffektivitetsprincipen. Vårdens resurser ska användas ansvarsfullt och fördelas efter behov, med människans värde och rätt till god vård i centrum.

Sjukvårdspartiet värnar en stark regional självbestämmanderätt och anser att beslut ska fattas så nära invånarna som möjligt. Närheten till invånarna är avgörande för att kunna skapa en vård som är tillgänglig, trygg och anpassad efter Norrbottens förutsättningar. Sjukvårdspartiet är samtidigt öppna för ett nationellt huvudmannaskap inom delar av den högspecialiserade vården när det bidrar till högre kvalitet, stärkt patientsäkerhet och mer jämlik vård i hela landet.

Omvärldsanalys – Norrbotten i förändring

Geopolitik och säkerhetsläge

Det förändrade säkerhetsläget i Europa och Sveriges medlemskap i Nato har gett Norrbotten en ny strategisk betydelse. Regionen är idag en viktig del av både Sveriges och Europas säkerhet, vilket ställer ökade krav på samhällets beredskap och motståndskraft.

Sjukvårdspartiet anser att Region Norrbotten ska kunna upprätthålla sjukvård och annan samhällsviktig verksamhet även under kriser, störningar och höjd beredskap. Därför behöver beredskapen stärkas genom robusta vårdstrukturer, skyddade vårdutrymmen, säker lagerhållning av läkemedel och material samt kontinuerlig utbildning inom totalförsvaret och krishantering. En trygg och fungerande sjukvård är en grundförutsättning för ett motståndskraftigt samhälle.

Grön industrialisering

Den gröna industrialiseringen i Norrbotten skapar stora möjligheter för framtiden. Nya investeringar inom gruvnäring, fossilfri industri och energiproduktion kan bidra till fler arbetstillfällen, ökad tillväxt och starkare välfärd i hela länet. Utvecklingen betyder samtidigt stora utmaningar. Befolkningsökning och industrietableringar ställer höga krav på bostäder, energiförsörjning, transporter, utbildning och inte minst sjukvård. Regionen måste kunna möta den ökade efterfrågan av samhällsservice utan att kvaliteten försämras.

Sjukvårdspartiet anser att en större del av värdet från Norrbottens naturresurser ska stanna i länet och återinvesteras i den regionala utvecklingen. Intäkter från gruvor, vattenkraft och industriinvesteringar måste i högre grad komma invånarna till del genom rättvisa statsbidrag och stärkt regional ekonomi.

Demografiska utmaningar

Norrbotten står inför stora demografiska förändringar. Befolkningen blir äldre samtidigt som behovet av vård och omsorg ökar. Människor lever längre, vilket är positivt, men det innebär också ett växande behov av tillgänglig och kvalificerad sjukvård.

Kompetensförsörjningen är en av regionens största utmaningar, bristen på vårdpersonal riskerar att påverka både arbetsmiljö och vårdkvalitet. För att möta framtidens behov krävs långsiktiga satsningar på utbildning, rekrytering och bättre villkor för medarbetarna.

Sjukvårdspartiet vill stärka arbetsmiljön, minska den administrativa belastningen och skapa bättre förutsättningar för vårdens personal att stanna och utvecklas i yrket. Regionen behöver också ta tillvara nya arbetssätt, digitala lösningar samt innovationer för att säkerställa en långsiktigt hållbar och nära sjukvård i hela Norrbotten.

Ekonomisk plan och ansvarstagande

Ekonomiskt utfall mars 2026 (källa: Regionstyrelsens rapport 2026-04-28)

Verksamhetens resultat jan–mars: –186 mkr (föreg. år: –108 mkr)

Årsprognos helårsresultat: –606 mkr | Årsbudget: +247 mkr | Avvikelse: –853 mkr

Nettokostnadsutveckling: +3,4% jan–mars | Prognos helår: +5,4%

Inhyrd personal jan–mars: 116 mkr | Divisioner samlad avvikelse –186 mkr

Utgående RUR (resultatutjämningsreserv): 109 mkr – kritiskt lågt

Region Norrbotten står inför stora ekonomiska utmaningar. Prognosen för 2026 visar ett underskott på 606 miljoner kronor samtidigt som förtroendet för vårdpolitiken är lågt. Tre av fyra norrbottningar är missnöjda med utvecklingen inom hälso- och sjukvården och under 2025 uppnåddes inget av regionens nio strategiska vårdmål. Antalet ärenden hos Patientnämnden ökade med 32 procent. Den utvecklingen är inte acceptabel.

Sjukvårdspartiet vill vända utvecklingen och återställa ekonomin genom tydligare ansvar, effektivare styrning och bättre prioriteringar utan att försämra den patientnära vården. Resurserna ska användas där de gör störst nytta och stärker vårdens kvalitet, tillgänglighet samt trygghet.

Åtgärdsprogram – Besparingar och effektivisering drygt 460 mkr/år

Minskning av administrativ personal (250+ tjänster): 200 mkr/år

Minskade upphandlingskostnader (mål –10%): 200 mkr/år

Minskad projekt- och bolagsverksamhet: 50 mkr/år

Avveckla Hälso- och sjukvårdsnämnden: 0,5 mkr/år

Ökat skatteunderlag från grön industrialisering (+250 pers.): 10 mkr/år

Nyttjande av RUR under omställningsfas (ingående: 109 mkr)

Satsningar i prioriteringsordning

- Stärkta satsningar på regionens egna medarbetare inom hälso- och sjukvården genom bättre löner, tryggare arbetsvillkor, rekrytering och kompetensutveckling.
- Modern datadriven produktionsplanering och förbättrad IT-infrastruktur som stärker effektivitet, samordning samt patientsäkerhet.
- Ökad produktionskapacitet med fler operationer, behandlingar och vårdplatser för att minska köer samt förbättra tillgängligheten.
- Ett nytt arktiskt sjukhus i Kiruna med akutkirurgi, ortopedi samt fullständig kvinnosjukvård med gynekologi, förlossning och BB.
- En decentraliserad vårdstruktur där filialer och servicepunkter i hela länet kan fortsätta utvecklas och finnas kvar nära invånarna.
- Stärkta patienträttigheter med tydlig informationsplikt i enlighet med ny lagstiftning.

Besparingar ska främst riktas mot administration, projektverksamhet och ineffektiva strukturer, inte mot vårdpersonal, vårdplatser eller patientnära vård.

Patienträttigheter, vårdgaranti och informationsplikt

Lagstiftningen har under lång tid inte motsvarat patienternas faktiska behov eller de krav som ställs på en modern sjukvård. Det pågår nationella förändringar som innebär skärpta krav på vårdgarantin vilket Region Norrbotten behöver förbereda sig för och helst ligga steget före i arbetet med att uppfylla.

Vårdgarantin i dag

Den svenska vårdgarantin har varit lagstadgad sedan 2010 och reglerar hur länge en patient som längst ska behöva vänta på kontakt, bedömning och behandling inom vården.

Garanti	Tidsgräns	Räknat från
Kontakt med vårdcentral	Inom 0 dagar	Samma dag
Besök hos läkare i primärvård	Inom 3 dagar	Kontakt
Första besök specialist	Inom 90 dagar	Från remiss
Start av behandling	Inom 90 dagar	Från beslut
Total maximal väntetid	187 dagar	Från sökt hjälp

Om vårdgarantins tidsgränser inte kan hållas är regionen skyldig att erbjuda vård hos annan vårdgivare utan extra kostnad för patienten. Trots detta överskrids vårdgarantin regelbundet i Norrbotten vilket leder till långa väntetider och försämrad trygghet för patienterna.

Pågående utredning: Skärpt vårdgaranti

En nationell utredning föreslår nu en skärpt vårdgaranti med tydligare krav på regionerna och stärkta rättigheter för patienterna.

Utredningen om behovsstyrd vård (Dir. 2024:50, Dir. 2025:94)

Uppdrag: Föreslå väsentligt kortare tidsgränser för specialistvård

Inriktning: Behovsbaserad garanti i stället för enbart tidsgränser

Inkluderar: Fast läkarkontakt även inom specialistvård

Slutredovisning: Maj 2026 – lagstiftning förväntas 2027–2028

Tilläggsdirektiv jan 2026: Samordnare för att korta vårdköerna tillsatt

Sjukvårdspartiet välkomnar en skärpt vårdgaranti. Region Norrbotten måste arbeta proaktivt och anpassa organisationen redan nu, istället för att invänta ny lagstiftning. Att Norrbotten har bland landets längsta vårdköer samtidigt som kraven skärps är varken politiskt, organisatoriskt eller rättsligt hållbart.

Informationsplikt gentemot patienten, skärpta krav

Den 1 juli 2026 träder förändringar i Patientlagen (2014:821) i kraft som innebär ett utökat informationsansvar för vårdgivarna. Patienter ska få tydligare och mer aktiv information om sina rättigheter och möjligheter inom vården.

- Rätten till vårdgaranti och tidsgränser måste kommuniceras aktivt
- Möjligheten till ny medicinsk bedömning och byte av vårdgivare

- Val av behandlingsalternativ och utförare i hela landet
- Status på remiss, patienten ska informeras om var i kön de står
- Beslutsunderlag, patienten ska kunna förstå och ifrågasätta beslut

Sjukvårdspartiet anser att Region Norrbotten ska ligga i framkant i detta arbete och vill införa ett tydligare informationsansvar i remissprocessen genom ett digitalt system. Ett system där patienten automatiskt får information om remissbeslut, väntetider och alternativa vårdmöjligheter utan att själv behöva efterfråga informationen.

Sanktioner och ansvar när vårdgarantin inte uppfylls

Kommande förändringar i lagstiftningen väntas innebära skärpta krav och tydligare sanktioner när vårdgarantin inte uppfylls. Sjukvårdspartiet anser att Region Norrbotten redan nu måste stärka sitt ansvarstagande och arbeta mer systematiskt för att säkerställa patienternas rättigheter.

Därför vill Sjukvårdspartiet se:

- Tydliga interna konsekvenser när vårdgarantins tidsgränser överskrids
- Regelbunden och transparent rapportering till patientnämnden och regionfullmäktige om brutna vårdgarantier
- Automatiska och proaktiva erbjudanden om alternativ vårdgivare så snart det står klart att vårdgarantin inte kan hållas
- Offentlig och lättillgänglig uppföljning av vårdköer samt vårdgarantins efterlevnad

Patienten ska inte själv behöva bevaka sina rättigheter eller aktivt efterfråga alternativ när vården inte kan levereras i tid.

Sjukvårdspartiets mål för patienträttigheter 2027–2029

- Alla patienter ska få aktiv information om sin plats i eventuell vårdkö genom digitala system
- Digital remisspårning infört på alla kliniker senast 2027
- Andelen patienter behandlade inom vårdgarantins tidsgränser mål till 2029: 85%
- Rutiner för proaktiva erbjudanden om alternativ vårdgivare ska vara fullt införda senast första kvartalet 2027
- Region Norrbotten ska vara förberedd på kommande lagkrav med god framförhållning

Ökad tillgänglighet och vårdproduktion

Tillgänglighetsproblemen i Region Norrbotten handlar inte enbart om brist på resurser utan också om hur resurserna används och prioriteras. Sjukvårdspartiet vill se en sjukvård med högre produktion, fler behandlingar och operationer samt kortare väntetider för patienterna.

I dag har Norrbotten bland landets längsta vårdköer och ett lågt antal vårdplatser per invånare. År 2025 uppnåddes inget av regionens nio strategiska mål för hälso- och sjukvården samtidigt som antalet ärenden hos Patientnämnden ökade med 32 procent vilket visar på växande missnöje och bristande tillgänglighet.

Sjukvårdspartiet anser att vårdens resurser i första hand ska användas där de gör störst nytta för patienterna. Fler vårdplatser, bättre produktionsplanering och effektivare arbetssätt behövs för att stärka tillgängligheten i hela länet.

Sjukvårdspartiet vill att Region Norrbotten ska uppnå följande mål till år 2029:

- Antalet operationer per år ska öka med minst 15 procent jämfört med 2026 års nivå
- Minst 85 procent av patienterna ska få specialistvård inom 90 dagar
- Antalet vårdplatser i funktion ska öka med minst 50 jämfört med 2025 års nivå
- Andelen digitala och nära vårdkontakter ska överstiga 40 procent
- Egenmonitorering ska vara införd vid samtliga 24 hälsocentraler och omfatta minst 5 000 patienter

Datadriven produktionsplanering

För att kunna genomföra fler behandlingar och minska väntetiderna inom ramen för en ansträngd ekonomi krävs ett nytt sätt att styra vårdens kapacitet. Sjukvårdspartiet vill att Region Norrbotten går från en bemanningsstyrd verksamhet till en produktionsstyrd organisation där resurser, personal och vårdplatser planeras utifrån fakta, behov och realtidsdata i stället för traditioner och historiska arbetssätt.

För att möjliggöra nödvändiga strukturförändringar och skapa en mer effektiv styrning anser Sjukvårdspartiet att fler ledande chefer inom vården bör ha relevant hälso- och sjukvårdsutbildning samt god förståelse för vårdens praktiska verksamhet med patientflöden.

Vad är datadriven produktionsplanering (DPP)?

Datadriven produktionsplanering (DPP) innebär att operationsalar, vårdplatser, personal samt utrustning planeras och används utifrån aktuella data samt analyser av vårdens behov och kapacitet. Socialstyrelsen har tagit fram ett nationellt ramverk för produktions- och kapacitetsstyrning (PKS) på strategisk, taktisk och operativ nivå.

Sjukvårdspartiet vill att Region Norrbotten fullt ut implementerar detta arbetssätt för att skapa bättre flöden, effektivare resursanvändning och högre tillgänglighet för patienterna.

Erfarenheter från andra regioner och vårdssystem

NHS England – Care Coordination Solution

NHS England har infört ett digitalt samordningssystem byggt på Palantirs Foundry plattform i sex pilotsjukhus. Systemet samlar väntelistor, operationsdata och personalstatus på ett ställe vilket möjliggör datadriven schemaläggning. Målet är 40 000 extra vårdmöten per vecka och 92% av patienter behandlade inom 18 veckor till 2029.

Region Jönköping

Region Jönköping har infört Astrada med dedikerade PKS-ledare (produktions- och kapacitetsstyrning) per klinik. Realtidsuppföljning av utfall mot produktionsplan och tvärklinisk personalomfördelning har minskat övertid och ökat tillgängligheten.

Region Kronoberg och Region Västmanland

Båda regionerna har infört PKS (produktions- och kapacitetsstyrning) som obligatoriskt för samtliga vårdenheter. Erfarenheterna visar bättre koordinering av utrustning och personal samt minskade väntetider som följd av en systematisk planeringsprocess.

Sjukvårdspartiets PKS-program för Norrbotten.

PKS-program – fyra steg från data till förbättring

1. Enhetlig datainsamling: Alla kliniker rapporterar till gemensam databas via Cosmic. Väntelistor, operationstider och vårdplatsutnyttjande samlas i realtid.
2. Kapacitetsprognoser: Taktisk planering (vecko- och månadshorisont) baseras på historiska mönster och säsongsvariationer. Flaskhalsar identifieras innan de uppstår.
3. Operationsråd med dataunderlag: Vem vårdas, hur långt, med vilken personal. Inget operationstillfälle lämnas oanvänt.
4. Öppen uppföljning: Kvartalsvis redovisning av faktisk samt planerad produktion till fullmäktige och allmänheten.

Mål med DPP

- Minst 15 procent fler genomförda operationer per år utan ökning av personalstyrkan
- Ökat nyttjande av operationssalar från cirka 75 till 90 procent
- Minst 30 procent färre sena schemaändringar och inställda planeringar
- Kraftigt minskat beroende av hyrpersonal med målet att kostnaderna ska understiga 300 miljoner kronor per år senast 2028.

Fem fullvärdiga sjukhus

Sjukvårdspartiet står bakom en stark och långsiktigt hållbar sjukvård vid Norrbottens fem sjukhus: Sunderby, Piteå, Kalix, Gällivare och Kiruna.

I ett geografiskt stort och glest befolkat län är ökad centralisering inte rätt väg. Invånarna ska ha tillgång till trygg och tillgänglig vård oavsett bostadsort. Därför ska alla fem sjukhus ha tydliga uppdrag, goda utvecklingsmöjligheter och fungerande akutsjukvård. Kompetens och resurser ska finnas i hela Norrbotten, inte koncentreras till en enda ort.

Modern medicinsk teknik

Sjukvårdspartiet vill investera i modern medicinsk teknik för att höja vårdens kvalitet och minska väntetiderna

- PET-MR, utreda och investera då det är avgörande för cancerdiagnostik och behandling
- Blodgrupperingsinstrument och patientmottagningsutrustning vid filialer
- Digital diagnostik med AI-stöd, bildanalys, EKG-tolkning samt remisstöd
- Robotassisterad kirurgi finns idag vid Sunderby sjukhus och bör införas vid fler av Norrbottens sjukhus där kapaciteten tillåter, bland annat Gällivare sjukhus

Onkologiskt centrum

Arbetet med ett onkologiskt centrum inklusive strålbehandling vid Sunderby sjukhus bör fortsätta med hög prioritet. Genom att samla kompetens och resurser kan vården bli både effektivare och mer tillgänglig för patienterna. Målet är att fler ska få sin behandling i länet med kortare väntetider och minskat behov av resor.

Gränslös vård – Vård över gränserna

Norrbotten har långa avstånd och delar gräns med både Finland och Norge. För invånare i gränsområdena kan det närmaste sjukhuset ligga i ett annat land. Sjukvårdspartiet vill därför utveckla samarbetet över nationsgränserna så att invånarna får tillgång till vård där den är närmast, snabbast och mest ändamålsenlig. En fungerande gränsöverskridande vård stärker både tillgängligheten, patientsäkerheten och beredskapen i hela Nordkalotten.

Sjukvårdspartiet vill därför att:

- Administrativa och ekonomiska hinder för gränsöverskridande vård minskar så att patientens behov sätts före nationsgränser.
- Region Norrbotten måste verka aktivt för att gränslösa vårdavtal inom Nordkalotten förhandlas fram på nationell nivå.

Det arktiska sjukhuset i Kiruna – En nationell nödvändighet

Kiruna har fått en allt viktigare strategisk betydelse för Sverige och hela Norden. Med LKAB:s expansion och Sveriges medlemskap i Nato är det tydligt att Kiruna behöver ett modernt och fullt utrustat akutsjukhus. Det handlar inte enbart om sjukvård för Kirunas invånare, det handlar också om Sveriges förmåga att upprätthålla närvaro, beredskap och samhällsfunktioner i Arktis.

Varför behöver Kiruna ett arktiskt akutsjukhus?

Tre avgörande skäl

1. **Invånarnas behov:** Kirunas befolkning behöver akut- och allmän kirurgi, förlossning, BB och ortopedi lokalt. Sjuktransporter i arktisk miljö kostar liv.
2. **Industrins behov:** För att Norrbotten ska kunna rekrytera de tusentals medarbetare som industrisatsningarna kräver måste samhällsservicen (inklusive förlossning och BB) finnas, utan detta uteblir inflyttningen.
3. **Försvarets och Nato:s behov:** Region Norrbotten ska kunna ge vård åt Norrbottens befolkning, Försvarmakten, Nato och medborgare från grannländer. Kiruna är den strategiska noden på Nordkalotten.

Sjukvårdspartiet anser att Kiruna ska ha ett fullvärdigt arktiskt sjukhus som klarar både vardagens vårdbehov och extraordinära händelser. De stora industriinvesteringarna och den ökande befolkningen ställer högre krav på akutsjukvård, kirurgi, kvinnosjukvård och beredskap dygnet runt. De långa avstånden i norra Sverige innebär att vården måste finnas nära invånarna och kunna fungera även vid störningar i transporter eller samhällsinfrastruktur.

Kiruna nya sjukhus - Kravspecifikation:

Sjukvårdspartiet föreslår att det nya sjukhuset i Kiruna byggs med följande grundläggande kapaciteter:

Verksamhetsområde	Motivering	Prioritet
Akutkirurgi	Akuta skadefall kräver omedelbar kirurgisk förmåga	Högsta
Förlossningsvård	Nyttillkommen befolkning, industriexpansion, jämlik vård	Högsta
Ortopedi	Arbetsplats- och vintersportskador vanliga i norra Norrbotten	Hög
Intensivvård (IVA)	Allvarliga skador och eventuellt krisscenario kräver lokal intensivvårdsförmåga	Hög
Dialys och internmedicin	Kroniskt sjuka måste kunna behandlas nära hemmet	Hög
Beredskapskapacitet (Nato/Totalförsvaret)	Skyddad kapacitet för höjd beredskap	Högsta

Nato, totalförsvaret och arktisk beredskap

Sveriges medlemskap i Nato och det förändrade säkerhetsläget i norra Europa har gjort Norrbotten till en central del av Sveriges totalförsvaret. Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att utveckla beredskapssjukhus. Region Norrbotten är en av de utvalda regionerna för att bygga skyddade vårdutrymmen och stärkt civil beredskap.

- Det handlar om att säkerställa att vi kan ge sjukvård till Norrbottens befolkning, Forsvarsmakten, Nato och medborgare från andra länder säger beredskapsläkare Henrik Brännholm, Region Norrbotten (SVT Norrbotten, april 2026)

Kiruna är porten till Nordkalotten och har en avgörande betydelse för Sveriges arktiska närvaro, utan ett fungerande akutsjukhus i Kiruna saknas en viktig del av Sveriges beredskaps- och försvarsförmåga i norr. Det nya sjukhuset ska därför inte enbart dimensioneras för fredstidens vårdbehov utan också vara en integrerad del av totalförsvaret med kapacitet att fungera vid höjd beredskap, större samhällsstörningar och kris.

Nästa steg – Uppdrag till regionstyrelsen (RS)

Platsen är fastställd till Tuolluvaara i Kiruna i samarbete med LKAB och Kiruna kommun. Slutlig detaljplan är ännu inte färdigställd

- Ta fram en innehållsplan med akutkirurgi, förlossning, BB, ortopedi och IVA
- Säkerställa att byggnaden uppfyller krav på beredskapssjukhus enligt Socialstyrelsens pilot
- Samordna med Forsvarsmakten och MSB avseende arktisk beredskapsförmåga
- Projekteringsstart under 2026 och byggstart senast 2028

Specialiserad vård

Den specialiserade vården är en avgörande del av ett tryggt och jämlikt sjukvårdssystem. Invånarna i Norrbotten ska ha tillgång till högkvalitativ specialistvård oavsett var i länet de bor. Sjukvårdspartiet vill stärka den specialiserade vården genom ökad tillgänglighet, bättre samordning och långsiktiga satsningar inom områden där behoven är som störst.

Psykiatri – Prioriterat krisområde

Den psykiatriska vården i Norrbotten befinner sig i en allvarlig situation. Långa väntetider, brist på vårdplatser och otillräckliga resurser gör att många patienter inte får den vård de behöver i tid. Detta gäller både vuxenpsykiatri och barn- och ungdomspsykiatri (BUP).

Sjukvårdspartiet vill därför prioritera psykiatri genom att:

- Återöppna de stängda slutenvårdsplatserna i Piteå, stängning av psykiatriska slutenvårdsplatser är inte en acceptabel lösning på resursbrist
- Utveckla den uppsökande psykiatri som ett komplement till slutenvården.
- Utreda och införa egeninläggning för patienter med kända psykiatriska diagnoser vilket ökar trygghet och minskar väntetiden vid akuta försämringsepisoder
- Stärka samverkan mellan primärvård och BUP, kortare väg från remiss till behandling
- Öka patientgenomströmningen inom vuxenpsykiatri med mätbara mål per kvartal
- Fler psykiatriska vårdplatser öppnas, konkret utbyggnadsplan antagen under 2026
- Psykiatrisk akutvård finns vid alla fem sjukhus, ingen patient ska behöva resa långt för akut psykiatrisk hjälp

Kvinnosjukvård

Sjukvårdspartiet vill se tydliga satsningar på kvinnosjukvården i Norrbotten. Kvinnors hälsa måste ges högre prioritet i vårdens planering, resurstilldelning och utveckling. Vården ska vara tillgänglig, jämlik och utformad efter kvinnors behov genom hela livet. Särskilt viktigt är att kvinnor i hela Norrbotten har tillgång till en trygg och nära vård under graviditet, förlossning och eftervård oavsett var i länet de bor. En stark kvinnosjukvård bidrar till ökad trygghet, bättre hälsa och en mer jämlik vård för alla kvinnor.

- Säkerställa en förlossningsvård med hög kvalitet och god geografisk tillgänglighet. Förlossningsenheter ska finnas kvar vid Sunderby sjukhus och Gällivare sjukhus. En förlossningsenhet ska också etableras vid Kirunas nya sjukhus. Kvinnosjukvård och behov av ytterligare förlossningsverksamhet i länet ska utredas.
- Mammografi och gynekologisk cellprovtagning ska nå alla kvinnor i Norrbotten, öka screeningen även för de i glesbygd med kostnadsfria resor
- Korta väntetiderna och förbättra diagnostiken för kvinnor med endometrios
- Späd- och småbarnshälsa, stärkt stöd till nyblivna föräldrar via barnmorskemottagning och BVC samt familjecentraler
- Klimakterievård och inkontinensvård måste prioriteras, inte ses som lågprioriterad
- Översyn av sammantagen kvinnosjukvård, inklusive möjligheten att samla kompetenser till ett kvinnohälsocenter

Strokevård och rehabilitering

Stroke är en av de vanligaste orsakerna till död och svår funktionsnedsättning i Norrbotten. Snabb diagnostik, akutbehandling och tidig rehabilitering är avgörande för utfallet.

Sjukvårdspartiet vill:

- Säkerställa tillgång till trombolysbehandling dygnet runt vid samtliga fem sjukhus
- Strokeenhet med specialiserad kompetens vid Sunderby sjukhus som regional enhet för komplex strokevård
- Införa tidig mobilisering och rehabilitering inom 24 timmar som standard
- Skapa en sammanhållen rehabiliteringskedja mellan sjukhus, primärvård och kommunal rehabilitering
- Ökad tillgång till neurologisk bedömning och logopedvård i hela länet
- Säkerställa systematisk uppföljning genom nationella kvalitetsregister såsom Riksstroke

Palliativ vård – Ett värdigt avslut på livet

Palliativ vård är en av sjukvårdens mest grundläggande och värdiga uppgifter. Varje människa har rätt till trygghet, lindring och ett värdigt avslut i livets slutskede. Fri från onödigt lidande med möjlighet till närhet och stöd. I dag är tillgången till specialiserad palliativ vård ojämn i Norrbotten, särskilt i glesbygdsområden där avstånden är långa och resurserna begränsade.

Sjukvårdspartiet vill därför:

- Bygga ut specialiserade palliativa team i hela länet, inte bara i tätorter
- Hempalliativ vård som standard för patienter som vill avsluta livet hemma
- Säkerställa palliativa platser vid alla fem sjukhus med särskilt utbildad personal
- Samverkan med kommunal hemsjukvård måste fungera felfritt, patienten ska slippa känna av organisationsgränser
- Närstående och anhöriga ska ges stöd under och efter palliativt skede, sörjandestöd och anhörigstöd byggs ut
- De med psykiatriska- och demensdiagnoser ska ges samma resurser som somatisk palliativ vård

Primärvård och nära vård

För ett geografiskt stort län som Norrbotten är en stark primärvård avgörande både för tillgängligheten och för en långsiktigt hållbar ekonomi. Sjukvårdspartiet vill därför utveckla en tydlig modell för nära vård där vården finns nära människor, både geografiskt och organisatoriskt. Primärvården ska ha en central roll i vårdsystemet, med fast läkarkontakt, kontinuitet och ett tydligt ansvar för patientens vård genom hela vårdkedjan.

Egenmonitorering och digitala vårdkontakter

Region Norrbotten driver sedan 2024 ett EU-finansierat pilotprojekt där patienter med kronisk sjukdom mäter sina värden hemma och delar dem digitalt med hälsocentralen. I april 2026 rapporterar Socialstyrelsen att projekten nu finns på tio hälsocentraler och pekas ut som förebild för nationell implementering.

Sjukvårdspartiet vill därför att:

- Alla 24 hälsocentraler ska ha distansmonitorering till slutet av 2027
- Minst 5 000 patienter med aktiv egenmonitorering till 2028
- Integration med Cosmic så att värden flödar direkt in i patientjournalen
- Utvidga till nya diagnosgrupper till exempel KOL, psykisk ohälsa, postoperativ övervakning

Utvecklad hemvård och vård i hemmiljö

Sjukvårdspartiet ser stora möjligheter att utveckla vårdformer där fler patienter kan få behandling och uppföljning i hemmet när det är medicinskt lämpligt. Med stöd av digital teknik och mobila arbetssätt kan exempelvis intravenösbehandling, sårvård och rehabilitering efter operation i större utsträckning genomföras hemma. Forskning visar att detta kan bidra till ökad livskvalitet för patienten och samtidigt minska behovet av sjukhusinläggningar. Sjukvårdspartiet vill därför att Region Norrbotten tillsammans med kommunerna tar fram en långsiktig strategi för hemvård under 2026 med pilotverksamheter inom bland annat ortopedi och onkologi från 2027.

En starkare primärvård

Sjukvårdspartiet vill stärka primärvården och öka resurserna till hälsocentralerna. Målet är att minst 25 procent av vårdens samlade resurser ska gå till primärvården, jämfört med dagens nivå på omkring 20 procent. En stark primärvård är avgörande för att skapa en tillgänglig, jämlik och långsiktigt hållbar sjukvård i hela Norrbotten. Alla invånare ska ha rätt till en fast läkarkontakt vid sin hälsocentral. Detta är lagstadgat sedan 2022 men genomförandet brister fortfarande i Norrbotten. En fast läkarkontakt skapar kontinuitet, ökar tryggheten för patienten och förbättrar möjligheterna till tidig diagnostik och förebyggande vård.

- Alla invånare i Norrbotten ska erbjudas en namngiven fast läkarkontakt vid sin hälsocentral
- Region Norrbotten ska redovisa uppfyllnadsgrad per hälsocentral kvartalsvis
- Rekrytering och bemanning planeras utifrån målet om fast läkarkontakt, inte tvärtom
- Fast läkarkontakt ska även utredas för patienter inom specialistvården med komplexa vårdbehov
- Varje primärvårdsläkare ska ansvara för högst 1 100 listade patienter

Filialer och servicepunkter

I ett län med långa avstånd och många mindre orter är filialmottagningar och servicepunkter en viktig del av en jämlik och nära vård. Sjukvårdspartiet vill bevara och utveckla dessa verksamheter för att ge invånarna tillgång till grundläggande vård, provtagning, rådgivning och digitala vårdkontakter nära hemorten. Genom lokala lösningar kan tillgängligheten stärkas, resbehovet minska och belastningen på hälsocentraler och sjukhus avlastas.

Sjukvårdspartiet vill därför att:

- Befintliga filialmottagningar och servicepunkter bevaras och utvecklas där de fyller en viktig funktion för invånarna
- Nya servicepunkter utreds i områden där avståndet till närmaste hälsocentral är långt eller tillgängligheten brister
- Servicepunkterna utrustas för provtagning, digitala vårdbesök och enklare planerade mottagningsinsatser
- Beslut om förändringar eller avveckling av filialverksamhet ska alltid föregås av en konsekvensanalys för patienter, personal och berörda kommuner

Kalix – En hälsocentral räcker inte

Kalix kommun har omkring 15 000 invånare men endast en hälsocentral, vilket innebär en mycket hög belastning. Konsekvenserna syns i form av långa väntetider, bristande kontinuitet och ökad belastning på både akutsjukvård och slutenvård. Sjukvårdspartiet har därför motionerat om en stärkt primärvård i Kalix och vill att Region Norrbotten utreder etableringen av ytterligare en hälsocentral, antingen i privat eller regional regi. Sjukvårdspartiet vill också återupprätta och utveckla filialmottagningar och servicepunkter, såsom den tidigare verksamheten i Töre, för att stärka tillgängligheten nära invånarna.

Kalix primärvård – Sjukvårdspartiets krav

Utred etablering av ytterligare en hälsocentral i Kalix kommun (privat eller regiondriven)

Återuppta filialverksamhet i Töre och utred behovet av servicepunkter i hela kommunen

Primärvården i Kalix ska ha samma tillgänglighet per invånare som övriga kommuner i Norrbotten

En stark primärvård minskar belastningen på Kalix sjukhus och sparar resurser i hela vårdkedjan

Folkhälsa

En god folkhälsa är grunden för ett starkt och hållbart samhälle. Hälsa skapas genom förebyggande arbete, tidiga insatser och jämlika livsvillkor. Sjukvårdspartiet vill att Region Norrbotten ska arbeta långsiktigt för att förbättra människors hälsa genom hela livet samt minska skillnaderna i hälsa mellan olika grupper och delar av länet. Folkhälsoarbetet ska utgå från människan som individ, inte som ett ärende eller en diagnos. Varje patient ska bemötas med respekt och ges möjlighet att vara delaktig i beslut om sin vård. Ett personcentrerat arbetssätt där trygghet, kontinuitet och delaktighet står i centrum ska genomsyra hela vårdens organisation.

Förebyggande vård

Förebyggande vård är en grundläggande del av en hållbar och jämlik hälso- och sjukvård. Genom tidiga insatser, vaccinationer och stöd för hälsosamma levnadsvanor kan sjukdom förebyggas, lidande minska och vårdens resurser användas mer effektivt. Sjukvårdspartiet vill stärka det förebyggande arbetet i hela Region Norrbotten och säkerställa att invånarna får tillgång till tidiga och effektiva insatser genom hela livet.

Sjukvårdspartiet vill att:

- Vaccination mot HPV, bältros, och vattkoppor erbjuds till relevanta patientgrupper utifrån medicinska rekommendationer
- Beslutade screeningprogram för tjock- och ändtarmscancer genomförs fullt ut i hela länet
- Fler patienter med hjärt- och kärlsjukdomar erbjuds digital hjärtmonitorering och fjärrövervakning
- Stöd för hälsosamma levnadsvanor, såsom motiverande samtal och digitalt stöd, blir en naturlig del av vårdmötet

Familjecentraler

Familjecentraler samlar barnhälsovård, mödravård, öppen förskola samt socialtjänst under samma tak och ger familjer ett tidigt och samordnat stöd från graviditet och småbarnsår. Forskning visar att familjecentraler stärker barns hälsa, ökar tryggheten för föräldrar och bidrar till förebyggande arbete som minskar framtida sociala och medicinska problem. Familjecentraler är en viktig investering i både folkhälsa och ett tryggare samhälle.

Barns uppväxtvillkor har stor betydelse för hälsa, utbildning och livskvalitet genom hela livet. Tidiga insatser för barn och familjer är därför en av de viktigaste investeringarna samhället kan göra. Sjukvårdspartiet anser att barnets bästa, i enlighet med barnkonventionen, ska vara vägledande i alla beslut som rör barn och unga. För att tidigt kunna upptäcka och förebygga ohälsa, psykisk problematik och social utsatthet krävs en nära samverkan mellan hälso- och sjukvård, skola och socialtjänst.

Barnkonventionens principer ska genomsyra Region Norrbottens verksamheter och beslutsprocesser som berör barn och unga.

Sjukvårdspartiet vill därför att:

- Region Norrbotten tillsammans med kommunerna etablerar familjecentraler i de större kommuner som i dag saknar verksamheten
- Befintliga familjecentraler säkras och ges långsiktiga förutsättningar och finansiering

- Samverkan mellan elevhälsa, primärvård, barn- och ungdomspsykiatri (BUP) samt socialtjänst stärks för att möjliggöra tidiga och samordnade insatser
- Ingen ung person ska falla mellan olika huvudmäns ansvar på grund av bristande samordning eller otydliga ansvarsförhållanden

Psykisk hälsa och suicidprevention

Psykisk ohälsa är en av vår tids största folkhälsoutmaningar. I Norrbotten påverkar långa avstånd, social isolering, ekonomisk oro och begränsad tillgång till stöd många människors psykiska välbefinnande. Särskilt oroande är utvecklingen bland unga, där psykisk ohälsa ökar, men också bland män som ofta söker hjälp senare eller inte alls. Psykisk ohälsa och beroendeproblematik hänger ofta samman och kräver samordnade insatser från hälso- och sjukvård, skola, socialtjänst och civilsamhälle. Sjukvårdspartiet anser att arbetet med psykisk hälsa och suicidprevention måste stärkas i hela länet, med särskilt fokus på glesbygdskommuner där tillgången till stöd ofta är mer begränsad.

Sjukvårdspartiet vill därför att:

- Region Norrbotten tar fram och genomför en länsgemensam strategi för suicidprevention i samverkan med kommuner, skola, socialtjänst och ideella organisationer
- Vård och stöd vid beroendeproblematik utvecklas genom bättre samverkan mellan beroendevård, psykiatri, primärvård och socialtjänst
- Invånare i glesbygd ska ha likvärdig tillgång till psykologiskt stöd genom digitala vårdkontakter, mobila team och lokala mottagningar där behov finns
- Kunskapen om psykisk ohälsa och suicidrisk stärks för att tidigare kunna upptäcka och hjälpa människor i riskzon

Samordning mellan vårdnivåer

Bristande samordning mellan primärvård, specialistvård och kommunal omsorg är en av de vanligaste orsakerna till onödigt lidande och otrygghet för patienterna. Vården måste bli bättre på att samarbeta och ta ett gemensamt ansvar kring patienter med komplexa vårdbehov.

Sjukvårdspartiet vill därför att:

- Multisjuka patienter och patienter med omfattande vårdbehov får en namngiven vårdsamordnare
- Gemensamma samordningsmöten och SIP (samordnad individuell plan) ska genomföras konsekvent och i tid
- Digitala system måste förbättras så att informationsöverföring och bedömningar funderar tryggt och effektivt
- Utskrivningar från vården ska alltid utgå från medicinska bedömningar och patientens behov, inte ekonomiska skäl

Tandvård – En viktig del av folkhälsan

Tandhälsa är en viktig del av människors totala hälsa och livskvalitet. Dålig tandhälsa påverkar både möjligheten att äta, tala och må bra, men kan också bidra till allvarliga sjukdomar och komplikationer i övriga kroppen. Därför måste tandvården ses som en naturlig del av den samlade hälso- och sjukvården. Norrbotten har samtidigt stora utmaningar med kompetensförsörjning och tillgång till

tandvård, särskilt i mindre kommuner och glesbygdsområden. Sjukvårdspartiet vill säkerställa att alla norrbottningar har tillgång till trygg och tillgänglig tandvård oavsett var i länet de bor.

Sjukvårdspartiet vill att:

- Tillgången till tandvård säkras i hela Norrbotten så att ingen ska behöva resa orimligt långt för grundläggande tandvård
- Rekrytering av tandläkare och tandhygienister till glesbygd prioriteras med samma rekryteringsåtgärder som för övrig hälso- och sjukvårdspersonal
- Uppsökande tandvård för äldre, personer med funktionsnedsättning och person i särskilt boende ges resurser och följs upp systematiskt
- Samverkan mellan tandvård och övrig vård stärks, särskilt för patienter med hjärt-kärlsjukdom, diabetes och nedsatt immunförsvar
- Det statliga tandvårdsstödet behöver utvidgas genom att Region Norrbotten aktivt påverkar nationellt

Medarbetare och kompetensförsörjning

Tillgången till kvalificerad personal är en av Region Norrbottens största utmaningar. Belastningen inom vården är hög och många medarbetare upplever en pressad arbetsmiljö. Sjukvårdspartiet vill prioritera vårdens personal genom bättre arbetsvillkor, rättvisa löner samt bättre möjligheter till kompetensutveckling och karriär.

Löne- och anställningsvillkor

Sjukvårdspartiet vill stärka vårddyrkenas attraktivitet genom långsiktiga satsningar på löner och arbetsmiljö.

Sjukvårdspartiet vill därför:

- Att löneutvecklingen minst ska följa riksmedianen för motsvarande yrkesgrupper
- Införa en strategisk lägstanivå där vårdpersonal i Region Norrbotten inte ska halka efter nationellt
- Utveckla en mer tillitsbaserad styrning där vårdens professioner ges större inflytande över sitt arbete
- Förbättra arbetsmiljön genom att minska den administrativa belastningen på vårdpersonalen

Skifttillägg för all skiftarbetande personal

Att arbeta kvällar, nätter och helger innebär stora uppoffringar för både medarbetaren och deras familjer. Sjukvårdspartiet anser att detta ska ersättas rättvist och likvärdigt oavsett yrkeskategori. I dag skiljer sig ersättningen mellan olika yrkesgrupper trots att arbetstiderna ofta är desamma. Det är inte rimligt och riskerar att försvåra både rekrytering och möjligheten att behålla personal. Sjukvårdspartiet vill därför införa ett enhetligt skifttillägg för all personal som arbetar obekväma arbetstider inom Region Norrbotten.

Förslaget innebär att:

- Alla medarbetare med schemalagt kvälls-, natt- och helgarbete omfattas
- Ersättningen ska gälla samtliga yrkesgrupper inom vården
- Nivåerna ska vara konkurrenskraftiga och fastställas i kommande löneförhandlingar
- Skillnader mellan yrkesgrupper med likvärdiga arbetstider ska minska
- Regionstyrelsen ges i uppdrag att ta fram en lösning inför löneförhandlingarna 2027

Ett rättvist skifttillägg är både en jämställdhetsfråga och en viktig del i arbetet med att stärka vårdens attraktivitet i Norrbotten.

Tydliga karriärvägar och kompetensutveckling

Sjukvårdspartiet vill skapa tydligare karriärvägar för vårdens medarbetare. Det ska vara möjligt att utvecklas inom yrket, specialisera sig och ta större ansvar utan att behöva lämna regionen.

Sjukvårdspartiet vill därför:

- Införa tydliga kompetens- samt karriärstegar med koppling till ansvar och löneutveckling
- Stärka möjligheterna till intern vidareutbildning och specialisering
- Utveckla mentorsprogram där erfarna medarbetare stödjer nyanställda och internationellt rekryterad personal

- Erbjuder regionalt stöd för vidareutbildning och specialistkompetens

Specialistutbildning för sjuksköterskor

Bristen på specialistsjuksköterskor är särskilt stor inom intensivvård, operation, anestesi, psykiatri och barnsjukvård. För att säkra framtidens vård behöver Region Norrbotten utbilda fler specialistsjuksköterskor inom den egna organisationen.

Sjukvårdspartiet vill därför att:

- Region Norrbotten fortsätter att erbjuda betald tjänsteledighet med lön under specialistsjuksköterskeutbildning (återbetalningsskydd genom att personal förbinder sig att arbeta kvar minst två år)
- Distansutbildning och flexibla studieförhållanden prioriteras särskilt med hänsyn till Norrbottens geografi
- Samverkan med Luleå tekniska universitet (LTU) och Umeå universitet om regionalt anpassad specialistutbildning
- Minst 50 nya specialistsjuksköterskor från eget regionalt utbildningsprogram under planperioden

Internationell rekrytering

Internationell rekrytering kommer att vara en viktig del av kompetensförsörjningen inom Region Norrbotten. För att lyckas långsiktigt krävs inte bara rekrytering, utan också god introduktion, språkutbildning samt stöd för att etablera sig i både arbetslivet och i samhället.

Sjukvårdspartiet vill därför att:

- Region Norrbotten erbjuder SFI och språkutbildning anpassad för vårdpersonal
- Utbildningar i svensk vårdkultur, lagstiftning och arbetsmetoder utvecklas för internationellt rekryterad personal
- Stöd ges kring bostad, introduktion och etablering för nyanställda och deras familjer

Minska beroendet av inhyrd personal

Kostnaderna för hyrpersonal är fortsatt mycket höga i Region Norrbotten och påverkar både ekonomin och kontinuiteten i vården. Sjukvårdspartiet vill minska beroendet genom bättre arbetsvillkor, attraktivare fasta tjänster och långsiktiga satsningar på den egna personalen. Målet är att kostnaderna för hyrpersonal ska minska till under 300 miljoner kronor per år senast 2028 genom:

- Bättre arbetstidsöverenskommelser
- Rättvisa och konkurrenskraftiga skifttillägg
- Fler fasta anställningar och stärkt arbetsmiljö
- Satsningar på utbildning och karriärutveckling inom regionen

Ett enhetligt och rättvist skifttillägg är en viktig del i att göra fasta anställningar mer attraktiva samt att stärka Region Norrbottens möjligheter att behålla egen personal över tid.

Regional rättvisa och utveckling

Norrbotten spelar en avgörande roll för Sveriges ekonomi och framtida utveckling. Här produceras stora delar av landets energi, mineraler samt råvaror samtidigt som den gröna industrialiseringen skapar nya arbetstillfällen och investeringar. Trots detta är förutsättningarna för välfärd och sjukvård i länet inte tillräckligt anpassade efter de särskilda utmaningar som långa avstånd, gles befolkning samt arktiskt klimat innebär. Sjukvårdspartiet anser att en större del av de värden som skapas i Norrbotten ska återinvesteras i länet och bidra till en starkare välfärd, bättre infrastruktur och en trygg sjukvård nära invånarna.

Sjukvårdspartiet vill därför att:

- Staten tillför riktade resurser till norra Sverige för att kompensera för gleshet, långa avstånd och särskilda klimatförhållanden,
- Resurstilldelningen mellan regionerna bättre tar hänsyn till de faktiska kostnaderna för att bedriva vård i Norrbotten
- Sverige och EU stärker investeringarna i det arktiska området och den regionala infrastrukturen
- Kommuner och regioner som bär stora industri- och energiinvesteringar får rimlig ekonomisk kompensation
- Införa en nationell naturresursavgift där en del av intäkterna tillfaller berörda kommuner och regioner

Infrastruktur och kollektiv trafik

I Norrbotten är fungerande infrastruktur och kollektivtrafik en förutsättning för jämlik vård. Den som inte kan ta sig till hälsocentralen, sjukhuset eller behandlingen riskerar i praktiken att stå utan vård. Därför ser Sjukvårdspartiet infrastruktur och transporter som en viktig del av hälso- och sjukvården. Långa avstånd, gles befolkning och ett hårt klimat ställer särskilda krav på vägar, järnvägar och kollektivtrafik i länet. Tillgängligheten till vård måste fungera i hela Norrbotten, även utanför de större orterna.

- Driftsäkerheten på Malmbanan och Ofotenbanen stärks och att dubbelspår emellan Luleå och Narvik prioriteras
- Vägunderhåll i glesbygd måste prioriteras. Norrbottens vägnät är direkt avgörande för ambulansvård och vårdresor
- Kollektivtrafik kopplad till vårdresor, busstider och taxiförbindelser ska utformas så att patienter utan bil kan ta sig till planerade vårdbesök i rimlig tid
- Sjukresoregler ses över med förenklade regler för ersättning för sjukresor både vad gäller taxi och kollektivtrafik
- Regionen verkar för statliga investeringar i järnväg och riksvägar i Norrbotten som en nationell säkerhetsfråga

Hållbar utveckling

Region Norrbotten ska bidra till en långsiktigt hållbar utveckling där ekonomiska, sociala och miljömässiga perspektiv vägs samman. Arbetet ska utgå från Norrbottens särskilda förutsättningar med långa avstånd, ett arktiskt klimat, en växande industri och behovet av fungerande samhällsservice i hela länet.

Sjukvårdspartiet anser att hållbar utveckling måste förena klimatansvar med regional rättvisa, beredskap och fortsatt tillväxt. Norrbotten ska kunna utvecklas och bidra till Sveriges gröna omställning utan att invånarnas tillgång till vård, energi och trygg samhällsservice försämras. FN:s Agenda 2030 innehåller flera mål som är relevanta för Region Norrbottens verksamhet, särskilt inom hälsa, utbildning, jämställdhet, hållbara samhällen och klimatarbete.

Sjukvårdspartiet vill därför att:

- Region Norrbottens hållbarhetsarbete ska utgå från ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet med särskild hänsyn till Norrbottens förutsättningar
- Regionens verksamheter ska bidra till relevanta mål inom Agenda 2030, särskilt inom hälsa, utbildning, jämställdhet, hållbara samhällen och klimat
- Klimat- och miljöarbete ska genomföras på ett sätt som samtidigt stärker regional utveckling, sysselsättning och konkurrenskraft

Kultur

Kulturen är en viktig del av ett attraktivt och levande Norrbotten. Ett rikt kulturliv bidrar till livskvalitet, folkhälsa, social gemenskap och regional utveckling. Kultursektorn skapar också arbetstillfällen och stärker besöksnäringen, vilket bidrar till en mer diversifierad och motståndskraftig regional ekonomi. Sjukvårdspartiet anser samtidigt att Region Norrbotten behöver fokusera sina resurser på sitt kärnuppdrag och att den regionala kulturverksamheten regelbundet bör ses över. Vissa verksamheter och projekt som idag finansieras eller drivs på regional nivå kan vara bättre lämpade att organiseras och finansieras av kommuner, föreningsliv eller andra aktörer när verksamheten främst har lokal betydelse. Det är också viktigt att barn och unga i hela Norrbotten får möjlighet att ta del av kultur och själva vara aktiva inom kulturlivet. Kultur bidrar till kreativitet, gemenskap samt personlig utveckling och är en viktig del av ett attraktivt län för unga människor.

Sjukvårdspartiet vill därför att:

- Regionens kulturverksamheter och kulturstöd regelbundet utvärderas utifrån regional nytta, måluppfyllelse och kostnadseffektivitet
- Ansvarsfördelningen mellan region och kommun ses över för att säkerställa att kulturverksamheter drivs på den nivå där de gör störst nytta för invånarna
- Kulturstöd i första hand prioriteras till verksamheter som bidrar till tillgänglighet, stärker delaktigheten och särskilt gynnar barn och ungas kulturutövande
- Kultur, besöksnäring och kreativa näringar ges förutsättningar att bidra till sysselsättning, företagande och regional utveckling

Civilt försvar och beredskap

Norrbottnens geografiska läge och ökade strategiska betydelse gör regionen till en central del av Sveriges totalförsvar. Det förändrade säkerhetsläget i Europa ställer högre krav på sjukvårdens beredskap, uthållighet och förmåga att fungera även under kris och höjd beredskap.

Totalförsvarsövningen Polestar 25 visade tydligt behovet av bättre samordning mellan civila och militära aktörer. Sjukvårdspartiet vill därför stärka Region Norrbottens beredskapsförmåga och säkerställa att vården kan upprätthållas även vid samhällsstörningar, kris eller konflikt.

Sjukvårdspartiet vill därför att

- Lagerhållningen av läkemedel, sjukvårdsmaterial och medicinsk utrustning byggs ut
- Fler skyddade vårdutrymmen etableras i enlighet med Socialstyrelsens beredskapssatsningar
- All personal inom Region Norrbotten kontinuerligt utbildas inom krisberedskap och säkerhetsfrågor
- Samverka med Länsstyrelsen, MSB och Försvarsmakten i totalförsvarsfrågor

Energiberedskap och självförsörjning

Norrbotten har en central betydelse för Sveriges energiförsörjning och industriella utveckling. Samtidigt har de senaste årens kriser visat vikten av att stärka den regionala motståndskraften och minska sårbarheten vid störningar i energi-, transport- och försörjningssystem. Förmågan att upprätthålla tillgången till energi, livsmedel och andra samhällsviktiga resurser är en viktig del av både totalförsvaret och den civila beredskapen. Sjukvårdspartiet anser att Norrbotten ska ha en stark energiberedskap och en högre grad av regional självförsörjning inom områden som är avgörande för samhällets funktion. Ett robust Norrbotten är en förutsättning för trygghet, tillväxt och beredskap i hela länet.

Region Norrbotten ska verka för att stärka det regionala jordbruket och livsmedelsproduktionen. Genom ökad samverkan, stöd till lokal förädling och fler upphandlingar av närproducerade livsmedel kan självförsörjningsgraden öka. Samtidigt stärks beredskapen och fler arbetstillfällen skapas på landsbygden.

Sjukvårdspartiet vill därför att:

- Norrbottens roll som energiproducerande region stärks genom långsiktiga investeringar i stabil och tillförlitlig energiförsörjning
- Norrbotten ska eftersträva ökad självförsörjning inom energi, livsmedel och andra strategisk viktiga områden
- Regionens planering för civil beredskap ska beakta behovet av robusta och uthålliga försörjningssystem även vid långvariga störningar och höjd beredskap
- Beslut som påverkar Norrbottens energiförsörjning och försörjningsberedskap ska ta hänsyn till länets strategiska betydelse för totalförsvaret och den regionala utvecklingen

IT-säkerhet

Digitaliseringen skapar stora möjligheter för vården, men innebär också ökade risker och sårbarheter. Cyberangrepp mot vårdens system kan få allvarliga konsekvenser för både patientsäkerhet och samhällsfunktioner. Region Norrbotten måste därför ha en stark och modern cyberberedskap.

Sjukvårdspartiet vill därför att:

- Region Norrbotten har en aktuell och regelbundet uppdaterad IT-säkerhetsstrategi
- Återkommande övningar genomförs för cyberincidenter och bortfall av journalsystem samt digital infrastruktur
- Reservrutiner och manuella arbetsätt finns tillgängliga och är väl kända av personalen
- Samverkan stärks med Nationellt cybersäkerhetscenter, MSB och Försvarsmakten kring hot mot vårdens IT-system
- Alla leverantörsavtal innehåller krav på cybersäkerhet och incidentrapportering
- Personal utbildas löpande inom informationssäkerhet samt skydd mot exempelvis phishing, välfärdsbrott och bedrägeriförsök

Särskilda uppdrag 2027–2029

Utöver planens övriga innehåll får regionstyrelsen (RS) och regionala utvecklingsnämnden (RUN) följande uppdrag:

- Införa digitalt remissförspårningssystem med automatisk patientinformation senast andra kvartalet 2027 (RS)
- Proaktivt system för erbjudande av alternativ vårdgivare vid bruten vårdgaranti, rutin införd senast första kvartalet 2027 (RS)
- Ta fram innehållsplan För Kiruna nya sjukhus med akutkirurgi, förlossning, BB, ortopedi och IVA samt säkerställa att Kiruna nya sjukhus uppfyller krav på beredskapssjukhus (totalförsvär/Nato) (RS)
- Införa PKS-program (datadriven produktionsplanering) i alla divisioner från och med 2027 (RS)
- Alla 24 hälsocentraler har distansmonitorering senast 2027 (RS)
- Ta fram hemvårdsstrategi i samverkan med kommunerna (RS)
- Utredda etablering av ytterligare hälsocentral i Kalix kommun (privat eller regiondriven) och återuppta filialverksamhet i Töre (RS)
- Tydliggöra innehållet på de fem sjukhusen med vårdplatser, profilering och akutomhändertagande (RS)
- Förhandla fram enhetligt skifttillägg för all skiftarbetande personal senast i 2027 års löneförhandlingar (RS)
- Inrätta tydliga karriärvägar och mentorsprogram för all vårdpersonal (RS)
- Genomföra konkret plan för +50 vårdplatser i funktion till 2027 (RS)
- Återöppna de stänga psykiatriska slutenvårdsplatserna i Piteå (RS)
- Utredda och införa egeninläggning för patienter med känd psykiatrisk diagnos (RS)
- Psykiatrisatsning med fler slutenvårdsplatser, ökad genomströmning, psykiatrisk akutvård vid alla fem sjukhus (RS)
- Utredda och investera i PET-MR (RS)
- Utredda utvidgad robotassisterad kirurgi till fler sjukhus i Norrbotten utöver Sunderby (RS)
- Säkerställa sammanhållen intensivvård i hela Norrbotten (RS)
- Översyn av sammantagen kvinnosjukvård, inklusive möjligheten att samla kompetenser till ett kvinnohälsocenter (RS)
- Avveckla Hälsa- och sjukvårdsnämnden, återför uppgifter till regionstyrelsen (RS/RFU)
- Inrätta regional AI-enhet (RS)
- Avveckla engagemang i BD-Pop, Filmpool Nord med mera (RS/RFU)
- Samlad översyn av divisioner med stora underskott (RS)
- Kraftig uppbyggnad av lagerhållning och skyddade vårdutrymmen i samverkan med MSB och Forsvarsmakten (RS, RUN)
- Påverkansarbete nationellt för rättvisa statsbidrag till gleshetsregioner och arktiska områden (RS, RUN)

Ekonomisk styrning och långsiktig hållbarhet

En stabil och ansvarsfull ekonomi är en grundförutsättning för en stark och långsiktigt hållbar sjukvård.

Region Norrbotten står inför stora ekonomiska utmaningar där årsprognosen för 2026 visar ett underskott på omkring 606 miljoner kronor samtidigt som resultatutjämningsreserven (RUR) beräknas uppgå till endast 109 miljoner kronor. Det visar tydligt att kortsiktiga budgetåtgärder inte är tillräckliga. Sjukvårdspartiet vill därför stärka den långsiktiga ekonomiska styrningen och skapa bättre förutsättningar för investeringar, kompetensförsörjning och vårdutveckling i hela länet.

Långsiktigt ekonomisk planering (LPIK)

Sjukvårdspartiet anser att Region Norrbotten måste återgå till en aktiv och långsiktig planerings- och investeringskalkyl (LPIK) med ett perspektiv på minst 5–10 år. Vårdens stora investeringar och framtida behov kräver långsiktig styrning och realistiska ekonomiska bedömningar.

Sjukvårdspartiet vill att:

- En långsiktig planerings- och investeringskalkyl presenteras årligen för regionfullmäktige med minst fem års perspektiv
- Tydliga investeringsramar fastställs för bland annat Kirunas nya sjukhus, utvecklingen av Sunderby sjukhus samt medicinteknisk utrustning och IT-system

Pensionssystem och finansiella skulder

Region Norrbottens pensionsåtaganden utgör en betydande långsiktig ekonomisk utmaning. De senaste åren har kraftigt ökade pensionskostnader tillsammans med stigande kostnader för bland annat läkemedel och köpt vård bidragit till ett ansträngt ekonomiskt läge. Den demografiska utvecklingen visar att pensionsåtagandena kommer att fortsätta påverka regionens ekonomi under lång tid framöver. För att säkerställa en hållbar ekonomi krävs långsiktig planering, god kapitalförvaltning och åtgärder som stärker regionens ekonomiska balans.

Sjukvårdspartiet vill att:

- En aktuell och transparent redovisning av pensionsskulden ska presenteras för regionfullmäktige varje år
- Pension och lönerättigheter ingår i lönestrategin samt beaktas vid löneförhandlingar

Statsbidrag och utjämningsystemet

Det kommunala utjämningsystemet kompenserar i dag endast delvis för Norrbottens särskilda förutsättningar med arktiskt klimat, långa avstånd och en hög andel äldre invånare. Sjukvårdspartiet anser att dagens modell inte fullt ut speglar de faktiska kostnaderna för att bedriva sjukvård och samhällsservice i norra Sverige.

Sjukvårdspartiet vill att:

- Region Norrbotten aktivt verkar för ett reformerat utjämningsystem med starkare glesbygdskompensering
- Riktade statsbidrag inom exempelvis psykiatri, nära vård, beredskap och hälso- och sjukvård söks mer offensivt

- EU-medel genom exempelvis Interreg och andra europeiska program används för gränslös vård, digitalisering och arktisk vårdforskning

Balanskrav och resultatutjämningsreserv (RUR)

Kommunallagen kräver att regionen uppnår ekonomisk balans. Den låga nivån i resultatutjämningsreserven innebär att Region Norrbotten har begränsat ekonomiskt handlingsutrymme vid framtida kriser och konjunkturedgångar. Sjukvårdspartiets målsättning är att inte behöva använda resultatutjämningsreserven, men accepterar att RUR används under en nödvändig omställningsperiod dock endast tillsammans med en tydlig plan för återuppbyggnad av regionens ekonomiska reserver. Det måste det finnas en beredskap för oförutsedda händelser och exceptionella situationer, vilket inte minst pandemin tydligt visade.

Sjukvårdspartiet vill att:

- Högst 109 miljoner kronor nyttjas ur RUR 2027–2028 i enlighet med balanskravreglerna
- Balanskrav uppnås senast 2028
- RUR successivt byggs upp till minst 300 miljoner kronor under perioden 2028–2030
- Finanspolicyn revideras för att säkerställa öppen och transparent hantering av likvida medel, pensionsportföljer och placeringar

Budget och ekonomiska ramar 2027–2029

Regionens ekonomiska förutsättningar

Befolkningen

SCB:s befolkningsprognos tar inte hänsyn till industriella satsningar i regionen. Sjukvårdspartiets skatteunderlags beräkning justerar utifrån faktiskt inflyttning och de industriella etableringar som sker i Norrbotten.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Skatteunderlagsberäkning	248 583	249 014	249 584	249 684	249 833	250 183	250 533	250 883

Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag

Utdebiteringen är oförändrad under planperioden med 11,34 kronor per skattekrona.
Skatteunderlagstillväxt per SKR cirkulär 26:18

Post (mnkr)	2027	2028	2029
Skatteintäkter	8 609,5	8 972,3	9 344,2
Del- och slutavräkning	—	—	—
Summa skatteintäkter	8 609,5	8 972,3	9 344,2
STATSBIDRAG OCH UTJÄMNING			
<i>Inkomstutjämning</i>	975	1 049	1 096
<i>Kostnadsutjämning</i>	799	821	852
<i>Strukturbidrag</i>	163	163	163
<i>Regleringsavgift/regleringsbidrag</i>	75	28	-18
<i>Läkemedel</i>	1 132	1 199	1 269
Summa statsbidrag och utjämning	3 144	3 260	3 362
Summa skatt, statsbidrag, utjämning	11 753,5	12 232,3	12 706,2
Procentuell förändring av:	2027	2028	2029
Skatt	4,7%	4,3%	4,2%
Statsbidrag och utjämning	-0,5%	3,7%	3,1%
Skatt, statsbidrag och utjämning	3,2%	4,1%	3,9%

Pris och löneökningar

SKR:s prognos före löne- och prisuppräknig. Sjukvårdspartiet tillämpar dessa index och tillför därutöver 30 miljoner kronor per år i löneförstärkning för vårdpersonal samt skifttillägg för all skiftarbetande personal (förhandlas 2027).

LPIK (Källa: SKR cirkulär 26:18)	2025	2026	2027	2028	2029
LPIK inkl. läkemedel (%)	-1,9	1,6	2,5	2,7	3,4
Timlön (%)	3,7	3,4	3,4	3,5	3,5
Sociala avgifter (%)	-16,0	-0,9	2,7	3,4	6,9
Förbrukning (%)	2,5	2,8	2,6	2,5	2,6
LPIK exkl. läkemedel (%)	-2,0	2,3	3,0	3,2	4,0

Prognostiserade läkemedelskostnader av Socialstyrelsen (%)

	2026	2027	2028	2029
Läkemedelsförmåner	0,56	4,51	5,92	5,94
Rekvision	8,67	3,65	3,89	3,90

Resultatbudget

Sjukvårdspartiets resultatbudget för åren 2027–2029 med samtliga ändringar fullt inräknade.

Post (mnkr)	2027	2028	2029
Verksamhetens intäkter	2 052	2 052	2 427
Verksamhetens kostnader	-12 982	-13 465	-14 394
Avskrivningar	-371	-402	-432
Verksamhetens nettokostnad	-11 301	-11 815	-12 399
Skatteintäkter	8 609,5	8 972,3	9 344,2
Generella statsbidrag och utjämning	3 144	3 260	3 362
Verksamhetens resultat	452,7	417,5	306,9
Finansiella intäkter	392	378	361
Finansiella kostnader	-97	-242	-303
Årets resultat	747,7	553,5	364,9
Avkastning pensionsportfölj (BK-just.)	-294	-283	-271
Balanskravsresultat	453,7	270,5	93,9

Förändringar jämfört med strategisk plan 2026–2028

Post (mnkr)	2027	2028	2029
Resultat enligt tilläggsbudget Str. plan 2026–2028	308	153	92
SKATTEINTÄKTER OCH STATS BIDRAG			
Skatteintäkter (inkl. SJVP +10,5/+6,3/+4,2)	+0,5	+5,3	-16,8
Generella statsbidrag och utjämning	-97	-86	-68
Statsbidrag läkemedel	-20	+3	+26
Summa förändring skatt, stb, utjämning	-116,5	-77,7	-58,8
VERKSAMHETENS INTÄKTER OCH KOSTNADER			
Löner och priser	-16	-48	-138
Pensioner	+1	-8	+10
Kollektivtrafik satsningar	-7,8	-8,8	-8,8
AT-BT puckelkostnad	-6	-12	+4
KSA/SLA	-6	-6	-6
En väg in – Barn och unga	-3	-3	-3
Reseersättning mammografi-screening	-1	-1	-1
IT-MT hårdvara och licenser	-16	-16	-17
Ramminskning div 03	+90	+90	+90
Avskrivning	+4	+1	-5
ÅTGÄRDSPROGRAM			
Besparing admin-personal (250 tj.)	+200	+200	+200
Besparing upphandling (-10%)	+200	+200	+200
Besparing projekt/bolag	+50	+50	+50
Besparing minskad inhyrd personal	+55	+50	+30
Besparing AI/strukturellt ledningsprojekt	+5	+5	+5
Satsning löner vård (utöver LPIK)	-30	-30	-30
Satsning psykiatri Piteå slutenvård	-20	-20	-20
Satsning primärvård Kalix/familjecentraler	-10	-10	-10
Satsning personalsatsningar	-10	-10	-10
Satsning Kiruna nya sjukhus driftsstart	—	—	-50
Summa förändring verksamhetens int. och kost.	480	479	349
Finansiella intäkter	+74	+67	+54
Finansiella kostnader	0	-12	-12
Summa förändring finansiella poster	+74	+55	+42
Årets resultat	747,7	553,5	364,9

Balansbudget

Post (mnkr)	2027	2028	2029
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar	3 974	4 349	4 661
Omsättningstillgångar	10 398	10 172	9 958
Summa tillgångar	14 372	14 521	14 619
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget kapital (ingående)	5 541	6 288,7	6 842,2
Årets resultat	747,7	553,5	364,9
Avsättningar	6 060	6 096	6 199
Långfristiga skulder	222	222	222
Kortfristiga skulder	2 253	2 253	2 253
Summa skulder och eget kapital	14 823,7	15 413,2	15 880,1
NYCKELTAL			
Soliditet blandmodell (%)	>41	>41	>41
Soliditet fullfondering (%)	14	16	17

Finansieringsbudget

Post (mnkr)	2027	2028	2029
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	747,7	553,5	364,9
Justering för ej likvidpåverkande poster	31	256	381
Övriga likviditetspåverkande poster	-180	-195	-208
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-175	-90	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	423,7	524,5	537,9
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investering i finansiella anläggningstillgångar	-1	-1	-1
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	0	0	0
Investering i materiella tillgångar	-740	-776	-743
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-741	-777	-744
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Ökning/minskning långfristiga fordringar	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0	0
Årets kassaflöde	-317,3	-252,5	-206,1
Likvida medel vid årets början	-484	-801,3	-1 053,8
Likvida medel vid årets slut	-801,3	-1 053,8	-1 259,9

Investeringar

Investeringsramar för planperioden 2027–2029. Projektering för Kiruna nya sjukhus pågår och separat investeringsbeslut fattas när detaljplan är klar.

Post (mnr)	2027	2028	2029
BESLUTSRAMAR			
Materiella inv. – Inventarier inkl. akutram	255,9	305,0	314,0
Materiella inv. – Fastigheter	492,8	477,8	419,6
Immateriella investeringar	0,0	0,0	0,0
Finansiella investeringar	0,5	0,5	0,5
Total beslutsram	749,2	783,3	734,1

Risikanalyis

Risk	Åtgärd
Fortsatt ekonomiskt underskott	RUR + strukturella besparingar 460 mkr/år
Skärpt vårdgarantilag skapar rättslig exponering	Proaktiv anpassning, digitalt remissystem
Personalöversikt/rekrytering	Internationell rekrytering, SFI, bättre villkor
Detaljplan Kiruna (Tuolluvaara) fördröjs	Aktivt påverkansarbete mot Kiruna kommun; tydlig tidplan
Geopolitisk eskalering	Beredskapssjukhus, lagerhållnings, övningar
Cosmic-impl. fördröjer PKS	Parallella PKS-åtgärder i befintliga system
Motstånd mot förändringar	Klinisk förankring, pilotprojekt först

Bilaga 1 – Förtydligande strategiska mål

Mål för patienträttigheter och tillgänglighet:

- Minst 85 procent av patienterna ska få vård inom vårdgarantins tidsgränser senast 2028
- Digital remisspårning och aktiv patientinformation ska införas i hela regionen senast 2027
- Patienter automatiskt ska erbjudas alternativ vårdgivare när vårdgarantin inte kan hållas
- Vårdköer och väntetider ska minska genom ökad vårdproduktion och bättre planering
- Digitala vårdkontakter och egenmonitorering byggs ut i hela länet

Mål för nära vård och primärvård

- Minst 25 procent av vårdens resurser ska gå till primärvården
- Alla invånare ska erbjudas fast läkarkontakt
- Samtliga 24 hälsocentraler ska erbjuda distansmonitorering senast 2027
- Filialer och servicepunkter i glesbygd ska utvecklas och stärkas
- Fler patienter ska kunna få vård och behandling i hemmet genom mobila och digitala lösningar

Mål för sjukhusvård och vårdstruktur

- Samtliga fem sjukhus ska utvecklas som fullvärdiga akutsjukhus
- Kiruna ska få ett nytt arktiskt sjukhus med kirurgi, IVA och kvinnosjukvård
- Fler vårdplatser ska öppnas och minst 50 nya vårdplatser tillföras till 2028
- Modern medicinsk teknik och AI-stöd ska successivt införas i vården
- Vårdsamarbetet med Finland och Norge ska stärkas för bättre tillgänglighet i gränsregionerna

Mål för psykiatri och specialiserad vård

- Psykiatrin ska prioriteras med fler vårdplatser och kortare väntetider
- Psykiatrisk akutvård ska finnas vid alla fem sjukhus
- Kvinnosjukvården ska stärkas med bättre tillgång till förlossningsvård och screening
- Strokevård, rehabilitering och palliativ vård ska byggas ut i hela länet
- Fler patienter ska få tillgång till avancerad diagnostik och modern behandling

Mål för folkhälsa och förebyggande arbete

- Förebyggande vård och tidiga insatser ska prioriteras
- Vaccinations- och screeningprogram ska byggas ut i hela länet
- Familjecentraler ska etableras i fler kommuner
- Tandvården ska vara tillgänglig i hela Norrbotten
- Samordningen mellan vård, omsorg och rehabilitering ska förbättras

Mål för medarbetare och kompetensförsörjning

- Löneutvecklingen ska följa eller överstiga riksgenomsnittet
- Ett rättvist och konkurrenskraftigt skifttillägg ska införas
- Beroendet av hyrpersonal ska minska kraftigt
- Fler specialistsjuksköterskor ska utbildas inom regionen
- Internationell rekrytering och språkutbildning ska stärkas
- Administrativa belastningar på vårdpersonalen ska minska

Mål för civilt försvar och beredskap

- Lagerhållning av läkemedel och sjukvårdsmaterial ska byggas ut
- Skyddade våduträtten och beredskapssjukhus ska utvecklas
- Vården ska vara integrerad i totalförsvaret och Nato-samarbetet
- IT- och cybersäkerheten ska stärkas i hela regionen
- All personal ska utbildas regelbundet inom krisberedskap och säkerhet

Mål för regional utveckling och rättvisa

- Staten ska kompensera för gleshet, långa avstånd och arktiska förhållanden
- Större delar av naturresursernas värden ska återföras till Norrbotten
- Infrastrukturen och kollektivtrafiken ska stärkas för att säkra tillgång till vård
- Hållbar utveckling ska förenas med regional tillväxt och trygg samhällsservice
- Investeringar i norra Sverige ska ses som en nationell strategisk fråga

Mål för ekonomi och styrning

- Ekonomisk balans ska uppnås senast 2028
- Administration och ineffektiva strukturer ska minska
- Långsiktiga investeringsplaner ska införas för sjukhus, IT och medicinteknik
- Kostnaderna för hyrpersonal ska understiga 300 miljoner kronor per år senast 2028
- Resurser i högre grad ska styras till patientnära vård och kompetensförsörjning